

DR.10 IZVJEŠTAJ O OCJENI DOKTORSKOGA RADA ¹		
PODACI O DOKTORANDU / DOKTORANDICI		
Ime i prezime doktoranda / doktorandice:	Dino Pivac, mag. iur	
Matični broj doktoranda / doktorandice:	12DGP2016	
OPĆI PODACI O STUDIJU		
Nositelj studija:	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet	
Naziv studija:	Doktorski studij pravne znanosti smjer Građanskopravne i obiteljskopravna znanost	
Naziv partnerske institucije (u slučaju da se radi o dvojnog doktoratu):		
Naziv upisanog doktorskog studija na partnerskoj instituciji (u slučaju da se radi o dvojnog doktoratu):		
Područje / polje / grana (ako se doktorski studij izvodi u grani):	Društvene znanosti/Pravo/građansko pravo i građansko procesno pravo	
PODACI O DOKTORSKOM RADU		
Jezik pisanja rada:	Hrvatski	
Naslov doktorskoga rada:	Na jeziku pisanja rada	Zastarivost naknade za faktično izvlaštenje u svjetlu prakse Europskog suda za ljudska prava
	Na hrvatskom	Zastarivost naknade za faktično izvlaštenje u svjetlu prakse Europskog suda za ljudska prava
	Na engleskom	Prescriptibility of compensation for de facto expropriation in light of the case law of the European court of human rights
MENTOR(I)		
	Ime i prezime, titula:	Ustanova, država:
Mentor:	Prof. dr. sc. Igor Gliha	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH
Mentor:		
POVJERENSTVO ZA OCJENU DOKTORSKOGA RADA		
Imenovano povjerenstvo za ocjenu doktorskoga rada ² :	Ime i prezime, titula:	Ustanova, država:
	1.. Prof. dr. sc. Hano Ernst	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH
	2..Prof. dr. sc. Tatjana Josipović	Sveučilište u Zagrebu Pravni fakultet, RH

¹ Ispunjeni obrazac DR.10 poslati u elektroničkom i tiskanom obliku, potpisan, u nadležnu referadu.

Obrazac popunjava predsjednik Povjerenstva za ocjenu doktorskoga rada.

² 6. i 7. član povjerenstva dopušteni su samo u slučaju dvojnog doktorata

	3..Prof. dr. sc. Gabrijela Mihelčić	Sveučilište u Rijeci Pravni fakultet, RH
	4..	
	5..	
	6..	
	7..	
Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo:		Vijeće PFZ od 29.4.2026. točka 46.
OCJENA DOKTORSKOGA RADA		
Oblik pisanja rada:	☒ znanstvena monografija ☐ skandinavski model ☐ umjetnički rad	
Rad se ocjenjuje:	☒ prvi put	☐ nakon dorade
Doktorski rad treba:	☒ prihvatiti ☐ doraditi ☐ odbiti	
Obrazloženje prethodno navedenog mišljenja (uz navođenje izvornog znanstvenog ili umjetničkog doprinosa i novog otkrića): Vijeće Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu imenovalo nas je članovima povjerenstva za ocjenu doktorskog rada pristupnika, gospodina Dine Pivca, mag. iur., pod naslovom „Zastarivost naknade za faktično izvlaštenje u svjetlu prakse Europskoga suda za ljudska prava“. Rad ima ukupno 525 stranica (sa opsežnim popisom literature), te 1220 bilješki. Popis korištenih izvora obuhvaća domaću i stranu pravnu književnost, pravne izvore Republike Hrvatske i poredbenih pravnih poredaka. Posebno opsežan je popis sudske prakse, koji obuhvaća odluke hrvatskih redovnih i upravnih sudova, Ustavnog suda Republike Hrvatske, Europskog suda za ljudska prava te sudova analiziranih poredbenih pravnih poredaka. Predmet istraživanja doktorskog rada jest pitanje zastarivosti naknade za faktično izvlaštenje, a u širem smislu institut faktičnog izvlaštenja kao oblik prisilnog oduzimanja odnosno ograničenja prava vlasništva bez provođenja zakonom propisanog postupka izvlaštenja. Pristupnik polazi od toga da za razliku od formalnog izvlaštenja kod kojeg se naknada određuje u okviru propisanog postupka pred nadležnim tijelom, kod faktičnog izvlaštenja u hrvatskom pravnom porijeklu nisu jasno i predvidivo uređena temeljna pitanja kao što su zastarivost tražbine naknade, početak tijeka zastarnog roka, nadležnost za određivanje naknade i pitanje obveze javne vlasti da naknadu odredi po službenoj dužnosti. Cilj istraživanja jest detaljno i sveobuhvatno analizirati pojave faktičnog izvlaštenja u hrvatskom pravnom poretku, njihovu pravnu narav i pojavne oblike te ispitati postojeći zastarni režim naknade za takva izvlaštenja u svjetlu ustavnih i konvencijskih standarda. Drugi temeljni cilj jest, na temelju rezultata domaćeg i poredbenog istraživanja, identificirati funkcionalan, primjenjiv i zaokružen model ostvarivanja prava na naknadu za faktična izvlaštenja koji bi bio usklađen sa zahtjevima dostupnosti, jasnoće i predvidivosti pravila domaćeg prava. Rad je podijeljen na pet temeljnih poglavlja: 1. O istraživanju, 2. Uvodno, 3. Naknada za faktično izvlaštenje u Hrvatskoj - de lege lata, 4. Faktično izvlaštenje u odabranim poredbenim nacionalnim pravnim sustavima, te 5. Završno. U prvom poglavlju, pristupnik određuje predmet istraživanja, razloge izbora teme, ciljeve istraživanja, pregled dosadašnjih istraživanja, istraživačka pitanja odnosno hipoteze, metodologiju i strukturu rada. Kao temeljne ciljeve postavlja sveobuhvatnu analizu pojava faktičnog izvlaštenja te, na temelju tako provedene analize, identificiranje funkcionalnog, primjenjivog i zaokruženog modela ostvarivanja prava na naknadu za faktična izvlaštenja koji bi bio prilagođen hrvatskom pravnom poretku. U drugom poglavlju, pristupnik obrađuje		

ustavnopravni i konvencijski okvir zaštite prava vlasništva. Polazi od ustavnog jamstva prava vlasništva i zabrane izvlaštenja bez naknade te razmatra izvlaštenje kao dopušteni oblik zadiranja javne vlasti u pravo vlasništva. U nastavku analizira članak 1. Protokola br. 1. uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te praksu Europskog suda za ljudska prava. Posebno razmatra konvencijski pojam vlasništva, pozitivne i negativne obveze države, različite oblike miješanja u pravo vlasništva, načelo zakonitosti, zahtjeve dostupnosti, preciznosti i predvidivosti domaćeg prava te test razmjernosti i zahtjev uspostave pravične ravnoteže. U istom poglavlju pristupnik navedene standarde prikazuje na primjerima prakse ESLJP-a i Ustavnog suda Republike Hrvatske, osobito u predmetima koji se odnose na zaštićene najomoprince, bivše javne izvršitelje i poštene posjednike nekretnina u društvenom vlasništvu. U trećem poglavlju, pristupnik sustavno analizira razvoj pravnog uređenja i sudske prakse. Najprije prikazuje odnos države prema naknadi za izvlaštenje u razdoblju od 1945. do 1991., uključujući zaključak Saveznog suda SFRJ te republičkih i pokrajinskih sudova iz 1986. o nezastarijevanju naknade za oduzeto zemljište. Zatim analizira razdoblje Republike Hrvatske od 1991., a osobito razvoj stajališta Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 1999. nadalje o primjeni općeg zastarnog roka na naknadu za oduzeto zemljište i vezivanju početka njegova tijeka uz nepovratnu izmijenjenost zemljišta. Posebno analizira pravno shvaćanje Građanskog odjela VSRH iz svibnja 2024. te odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske iz lipnja 2025. Posebnu pozornost pristupnik posvećuje odluci Europskog suda za ljudska prava od 7. svibnja 2026. u predmetu Jurić protiv Hrvatske, u kojoj je utvrđena povreda same biti prava na pristup sudu. Tu odluku analizira u kontekstu prethodnih promjena domaće sudske prakse te je povezuje s pitanjem predvidivosti početka tijeka zastarnog roka. U nastavku pristupnik detaljno obrađuje problem tzv. zatečenih nerazvrstanih cesta i prijelazne odredbe Zakona o cestama iz 2011. Analizira razvoj pravnog statusa nerazvrstanih cesta, zakonski prijenos vlasništva na gradove i općine, pitanje trenutka nastanka faktičnog izvlaštenja i odgovarajuće naknade te vrlo opsežnu sudsku praksu. Posebno ispituje odnos odredaba Zakona o cestama prema ustavnom jamstvu vlasništva i zabrani izvlaštenja bez naknade. Potom pristupnik analizira prostornoplanska regulatorna faktična izvlaštenja, odnosno slučajeve u kojima prostorni planovi i drugi akti javne vlasti sadržajno ograničavaju ili oduzimaju mogućnost korištenja privatne nekretnine. Razmatra granicu između dopuštenog ograničenja vlasništva i zadiranja koje poprima obilježja izvlaštenja te posljedice takvih ograničenja u pogledu prava na naknadu. Sljedeći veći dio trećeg poglavlja posvećen je pomorskom dobru. Pristupnik prikazuje povijesni razvoj propisa o pomorskom dobru, analizira pravne posljedice promjene režima vlasništva, stečena prava i legitimna očekivanja te posebno obrađuje Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama iz 2003. i novi Zakon iz 2023. Analizira i relevantnu praksu Ustavnog suda Republike Hrvatske, upravnih i upravnosudskih te parničnih sudova. Posebno razmatra pitanje naknade za nekretnine koje su postale pomorsko dobro i pitanje zaštite ranijih vlasnika i nositelja stečenih prava. Treće poglavlje završava analizom općeg uređenja izvlaštenja, upravne i upravnosudske prakse te odnosa formalnog i faktičnog izvlaštenja. U četvrtom poglavlju, pristupnik provodi poredbenopravnu analizu. Najprije obrađuje Bosnu i Hercegovinu, Srbiju, Sjevernu Makedoniju i Crnu Goru. U zajedničkom uvodnom dijelu prikazuje zajednički povijesni i pravni razvoj u razdoblju Jugoslavije te posebno analizira zaključak Saveznog suda SFRJ i republičkih i pokrajinskih sudova iz 1986. o nezastarijevanju naknade za oduzeto zemljište. Nakon toga za svaki od odabranih pravnih poredaka analizira relevantne propise, razvoj instituta faktičnog izvlaštenja i sudsku praksu glede prava na naknadu i njezine zastarivosti. Drugi dio poredbenog istraživanja odnosi se na Italiju. Pristupnik detaljno prikazuje razvoj instituta konstruktivnog odnosno neizravnog izvlaštenja u talijanskom pravu, njegovu sudsku genezu i kasnije zakonodavno uređenje. Posebno opsežno analizira praksu ESLJP-a protiv Italije, počevši od vodećih predmeta Papamichalopoulos, Carbonara i Ventura te Belvedere Alberghiera, preko predmeta Guiso-Gallisay i Scordino, do kasnijeg razvoja talijanskog zakonodavstva. Posebnu pozornost posvećuje zahtjevima zakonitosti, predvidivosti i pravnoj sigurnosti te zaključku ESLJP-a da konstruktivno izvlaštenje nije moglo predstavljati alternativu formalnom izvlaštenju. U petom poglavlju, pristupnik sintetizira rezultate prethodnog istraživanja. U prvom dijelu uspoređuje hrvatsko uređenje s odabranim poredbenim pravnim sustavima te posebno analizira različite modele faktičnog izvlaštenja, uključujući modele u kojima je javna vlast obvezna donijeti akt o izvlaštenju i odrediti naknadu. U tom kontekstu razmatra i razvoj talijanskog sustava, uključujući zakonska rješenja prema kojima se naknadnim aktom o izvlaštenju određuje naknada i uređuje prijenos vlasništva. U nastavku pristupnik teorijski razrađuje i klasificira faktična izvlaštenja, razlikujući fizička i regulatorna oduzimanja te analizirajući njihovu pojavnost u hrvatskom pravnom poretku. U odnosu na hrvatsko pravo zaključuje da postoji kombinacija fizičko-regulatornih oblika oduzimanja. Na temelju provedene analize zaključuje da postojeći hrvatski sustav zastarivosti naknade za faktično izvlaštenje ne osigurava dostatnu pravnu sigurnost te da se pravila o zastari u njihovoj dosadašnjoj primjeni ne mogu smatrati dovoljno dostupnima, preciznima i predvidivima. Pristupnik razmatra promjenu postojeće pravne paradigme i oblikuje prijedlog de lege ferenda. Polazi od toga da naknada nije samo pravo izvlaštenika, nego nužna posljedica zakonitog izvlaštenja i obveza javne vlasti odnosno korisnika izvlaštenja. Predlaže model prema kojem bi zastara naknade za faktično izvlaštenje nekretninu najranije počela teći od ovršnosti odluke odnosno nagodbe o izvlaštenju u kojoj je utvrđena naknada, dok bi do prijenosa

vlasništva najranije moglo doći pravomoćnošću takve odluke odnosno nagodbe. Za tražbinu utvrđenu odlukom ili nagodbom predlaže se desetogodišnji zastarni rok. Za razdoblje od faktične okupacije do prijenosa vlasništva otvaraju se prava vlasnika iz osnove stjecanja bez osnove i odgovornosti za štetu.

Iako se u hrvatskoj pravnoj književnosti pojedina pitanja faktičnog izvlaštenja, osobito u vezi s nerazvrstanim cestama, pomorskim dobrom i zastarom, obrađuju u pojedinačnim radovima, ne postoji djelo koje bi na ovako sveobuhvatan i sustavan način obradilo institut faktičnog izvlaštenja, njegove različite pojavne oblike, pitanje naknade i osobito pitanje zastarivosti naknade u svjetlu prakse Europskog suda za ljudska prava. U tom smislu ovaj rad predstavlja izvorni doprinos hrvatskoj pravnoj znanosti. Pristupnik temu obrađuje detaljno i znanstveno utemeljeno. Služi se uobičajenim pravnim i stručnim nazivljem, temeljito analizira složen pravni okvir koji uređuje izvlaštenje, pravo vlasništva i zastaru te pokazuje upućenost u domaću i stranu sudsku praksu. Posebnu vrijednost rada predstavlja opsežna analiza sudske prakse Europskog suda za ljudska prava, hrvatskih najviših sudova i sudova poredbenih pravnih poredaka.

Pristupnik u istraživanju koristi prvenstveno povijesnu i poredbenu metodu, koje se isprepliću s pravnodogmatskom, normativnom i deskriptivnom metodom te metodama analize i sinteze, generalizacije i specijalizacije. Poredbeni dio istraživanja obuhvaća Bosnu i Hercegovinu, Srbiju, Crnu Goru, Sjevernu Makedoniju i Italiju, pri čemu Italija zauzima posebno mjesto zbog višedesetljetne prakse tzv. konstruktivnog odnosno neizravnog izvlaštenja i opsežne prakse Europskog suda za ljudska prava koja je dovela do promjene talijanskog pravnog uređenja.

Sustavna analiza provedena u radu rezultirala je zaključcima koji su pravno uvjerljivi, znanstveno utemeljeni i praktično relevantni. Nakon kritičke analize postojećeg hrvatskog uređenja i poredbenih modela, kandidat ne ostaje samo na utvrđivanju nedostataka postojećeg sustava, nego predlaže konkretan model njegova unapređenja. Predloženi model odgođenog početka tijeka zastare nastoji uskladiti zaštitu prava vlasništva i prava na pristup sudu s potrebom pravne sigurnosti te istodobno jasno odrediti obveze javne vlasti kod faktičnog izvlaštenja. U cjelini, rad predstavlja opsežno, sustavno i izvorno znanstveno istraživanje koje, osim znanstvenog doprinosa, ima i izraženu praktičnu važnost za sudsku praksu, postupanje javnopravnih tijela i moguće buduće zakonodavno uređenje faktičnih izvlaštenja. Može se zaključiti da ovaj izvorni znanstveni rad pristupnika omogućava stjecanje stupnja doktora znanosti.

Mišljenje i prijedlog:

Povjerenstvo smatra da doktorski rad pristupnika, g. Dine Pivca, „Zastarivost naknade za faktično izvlaštenje u svjetlu prakse Europskoga suda za ljudska prava“ predstavlja izvorni znanstveni rad koji omogućuje stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti. Izvorni znanstveni doprinos ovog istraživanja sastoji se u sveobuhvatnom i sustavnom prikazu i kritičkoj analizi instituta faktičnog izvlaštenja i različitih pojava oblika njegova nastanka u hrvatskom pravu, u kritičkoj analizi dosadašnjeg pravnog shvaćanja o zastarivosti naknade za faktično izvlaštenje te u povezivanju tih pitanja s ustavnopravnim i konvencijskim standardima zaštite prava vlasništva i prava na pristup sudu, te u razradi pravno uvjerljivog, utemeljenog i praktično primjenjivog modela de lege ferenda kojim se predlaže odgođeni početak tijeka zastare naknade za faktično izvlaštenje.

Slijedom navedenog, Povjerenstvo predlaže Vijeću Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu da doktorski rad pristupnika Dine Pivca naslova: „Zastarivost naknade za faktično izvlaštenje u svjetlu prakse Europskoga suda za ljudska prava“ prihvati.

Izdvojeno mišljenje (samo ako netko od članova Povjerenstva za ocjenu rada ima izdvojeno mišljenje):

Potpis

(ime i prezime člana povjerenstva)

Napomena (po potrebi)

	Ime i prezime, titula, ustanova, država	Potpis
Potpisi članova Povjerenstva za ocjenu doktorskoga rada ³ :	1. Prof. dr. sc. Hano Ernst (predsjednik Povjerenstva)	<i>Hano Ernst</i>
	2..Prof. dr. sc. Tatjana Josipović	<i>Tatjana Josipović</i>
	3..Prof. dr. sc. Gabrijela Mihelčić	<i>Gabrijela Mihelčić</i>
	4..	
	5..	
	6..	
	7..	
U Zagrebu, 18. rujna 2026. (mjesto i datum)		

³ 6. i 7. član povjerenstva dopušteni su samo u slučaju dvojnog doktorata